

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldre nämnden

Datum:
2025-09-10

Diarienummer:
ALN-2025-00451

Handläggare:
Magnus Bergman-Kyllönen, Johan Eikman

Landsbygdsersättning

Förslag till beslut

Äldre nämnden beslutar

1. **att** införa landsbygdsersättning inom särskilt boende från och med 1 januari 2025.

Ärendet

Äldre nämnden har, i genomförd upphandling, beslutat om en differentierad ersättningsmodell för särskilt boende, där boenden på landsbygden får högre ersättning än boenden i tätort, med hänsyn till högre bemanningskostnader och större belägningsrisk.

För att säkerställa likabehandling och ge likvärdiga förutsättningar för kvalitet föreslås att denna ersättningsnivå även tillämpas inom egen regi. Förändringen föreslås gälla retroaktivt från den 1 januari 2025.

Beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen från kommunledningskontoret tillsammans med avdelning strategi och avtal inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Föredragning

Äldrenämnden har genomfört en upphandling enligt lagen om offentlig upphandling av särskilt boende, med tillämpning från början av 2026. I upphandlingen ingår en differentierad ersättningsmodell där ersättningen varierar beroende på boendets geografiska läge och storlek. Enligt modellen föreslås att boenden på landsbygden ska ersättas med 15 procent högre belopp per plats och dygn än större boenden i tätort. Den höjda ersättningen för boenden på landsbygden motiveras dels av att bemanningskostnaderna är högre än i tätort dels av att beläggningsrisken oftast är högre på landsbygden. Därtill finns särskilda utmaningar kopplade till att bemanna och organisera mindre verksamheter med färre boendeplatser på ett effektivt sätt.

För att säkerställa konkurrensneutralitet och likvärdiga ekonomiska förutsättningar föreslås att samma ersättningsmodell även tillämpas för boenden på landsbygden inom kommunens egen regi. Genom att tillämpa samma ersättningsmodell inom egen regi som i upphandlingen skapas en mer jämlik och transparent styrning av verksamheten, vilket ger bättre förutsättningar att upprätthålla god kvalitet i äldreomsorgen oavsett utförarform eller geografiskt läge.

Det föreslås att den höjda ersättningen inom egen regi ska gälla retroaktivt från och med den 1 januari 2025. Detta motiveras av att de strukturella skillnaderna mellan tätort och landsbygd redan idag påverkar de ekonomiska förutsättningarna. En retroaktiv tillämpning markerar också en tydlig viljeinriktning att snabbt skapa jämlika villkor och främja kvalitet i hela äldreomsorgen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget på införande av landsbygdserättning inom kommunens egen regi 2025 beräknas inte utgöra en merkostnad för äldrenämnden i år då denna förändring i praktiken innebär en flytt av medel inom nämndens resultaträkning. Totalt beräknas effekten för helåret bli att 27 miljoner kronor flyttas inom nämndens resultaträkning utan påverkan på nämndens slutliga totala resultat.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 10 september 2025

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör